ANUL VII. No. 2022. EDITIA A TREIA JOUI 3 NOEMBRE 1894

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ŞI 15 ALE FIE-CĂREI LUNI
SI SE PLATESC TOT-D'A-UNA INAINTE

IN Bucureştî LA CASA ADMINISTRAŢIEÎ
DIN Judeţe şi Streinătate PRIN MANDATE POŞTALE
UN AN IN ŢARĂ 30 LEÎ; IN STREINĂTATE 50 LEÎ
ŞASE LUNÎ .. 15 » » » 25 »
TREÎ LUNÎ .. 8 » » » 13 »

Un numer in streinatate 20 bani

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

Adevĕrul

Să te fereştĭ Române de cuiŭ strein în casă

V. Alexandri.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
DIN Bucureştî şi judeţe SE PRIMESC numaî la Administraţie
DIN Streinătate, DIRECT LA ADMINISTRAŢIE ŞI la toate oficiele de publicitate
ANUNCIURÎ LA PAG. IV . . . . . 0,30 b. linia
» » » III . . . . . 2,— leî »
» » » II . . . . . 3,— » »
INSERŢIELE ŞI RECLAMELE 3 LEÎ RÎNDUL.
La Paris, ZIARUL SE GĂSEŞTE DE VÎNZARE CU NUMERUL LA
kioşcul No. 192, Boulev. St.-Germain

UN NUMER VECHIU 30 BANI

ADMINISTRAŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

O SĂ RÎDEM...

Vedeţi? Eŭ cred că nu există o ţară în care Dinastia să fie aşă de nepopulară ca la noî. Las pe gravii noştri bărbaţî politicî să vă spuie de unde vine impopularitatea asta; pentru mine, cronicar fără «soluţiile mele», faptul este adevărat, — şi-l atribuĭ pur şi simplu zeflemismuluî cu care ne-a 'nzestrat Cel-de-Sus.

Se 'nţelege, nu vorbesc aicî de antidinasticismul periodic al partidelor noastre politice: acela stă în raport direct cu şederea în opoziţie. Dar vreaŭ să spun că aproape nu există om în ţara asta, care să nu simtă pentru Rege, — nu zic ură. căcî atuncî ne-ar dispărea caracterul zeflemist, — dar o indiferenţă ca de locuitorii din planeta Marte.

Toate, dar absolut toate manifestările ce se fac «pentru tron» sînt plătite prin anticipaţie saŭ aşteaptă la «cassă» să fie achitate. De la prefecţiî carî compun manifeste anti-ortografice şi pînă la huldumele care urlă urale sub ferestrele palatuluî, toţî sînt nişte simbriaşî: cu luna, cu ziua, orî cu bucata.

Oameniî carî îşî cîştigă bucata de pîine pe alte căî, aceîa carî nu atîrnă de milostenia regală şi nu aspiră să se împărtăşască din ea, uită chiar că peste drum de dughiana luî Colţescu există «palatul de iarnă al MM. LL.»

De alt-fel, cea maî bună dovadă de impopularitatea Regeluî este faptul că noî aproape n'avem alte serbărî aşă zise naţionale, decît acelea care privesc foarte de aproape Curtea Regală. Simţindu-şi slăbiciunea. Regele impune o sumedenie de serbărî în onoarea luî, întocmaî ca neguştoriî fără clienţî, carî îşî fac o reclamă desmăţată.

De cîte orî este cîte un sfînt nemţesc care-şî are reprezintantul la palat; de cîte orî soseşte cîte un prinţişor care se rudeşte cu palatul; de cîte orî creşte prăsila la palat:— de atîtea orî comisariî daŭ poruncă să se scoată steagurî pe la ferestre şi să se frece bine şira spinăriî, ca să curgă entusiasmul cel maî cald.

O să vedeţî ce o să fie chiar astăzî la sosirea MM. LL. Nelipsitul Decalitru ambulant, afumat ca la orî-ce ocazie solemnă, are să-şî adune „baieţiî" şi aŭ să pornească la gară ca să primească alaîul. Apoî aŭ să vie jandarmiî călărî carî aŭ să facă admiraţia fetelor celorproaste din Calea Griviţeî; pe urmă miniştriî, pe urmă tistul de gardiştî cu abdomenu-î aşa de umflat de sentimente nobile, — pe urmă, vaî! reporterul nostru, care va însemnă notele cele maî caraghioase ale procesiuneî macabre.

Dar publicul cel adevărat, publicul care din inimă să se asocieze la bucuria oficială?

Acelă va lipsi, pentru că pe acela nu-l interesează de loc mascarada comandată de greoîul Solomonescu.

Faptul este că Regele Carol e în adevăr rege *de fapt*. Dar dacă am cerceta sentimentul public cel cinstit şi serios; dacă ne-am coborî în conştiinţa milioanelor peste care domneşte acest bărbat caraghios la umblet şi la port, — atuncî de sigur el numaî Rege nu este în sensul cel mare al cuvîntuluî. In fond, domnia luî se aseamănă foarte mult cu situaţia bietuluî Băjenaru-Zephoris, care-şî face iluzia la teatru că toată lumea i se supune, — pe cînd în realitate nu-î de cît o imitaţie de Rege, căruia nu-î e permis să cînte de cît *Dac'aşî fi Rege!*

Iluzia Regeluî Carol are numaî un desavantaj maî mare: acela că ea ne costă parale multe şi că, maî ales pe vremurile astea de **criză economică, baniî asvîrliţî pe** nimicurî dinastice ar putea fi întrebuinţaţî maî bine alt-fel.

La Romanî, cînd gladiatoriî apăreaŭ în arenă, eî defilaŭ pe dinaintea lojeî împărăteştî strigînd: *morituri te salutant*. Paîaţele noastre politice, care nu ştiŭ să se lupte de cît cu fondurile bugetare, nu pîerd nicî o ocazie fără de a saluta şi eî pe Cesarul de carton... Cesarul are însă prudenţa de a nu le da *panem et circenses* din propria-î casetă ci din avutul public, pe care aŭ grija să'l împartă frăţeşte între eî, gladiatorî şi Cesar. Şi astfel se împlineşte şi vorba Evanghelieî că «a luat pîinea din gura fiilor şi a dat-o cînilor».

Iar Regele nepopular, care nu aude în jurul luî nicî o vorbă sinceră, care nu cunoaşte de cît spinărî încovoiate ca la cel din urmă «omul-şarpe», se crede un moment şi iubit de mulţime, pe care o confundă cu lista de lacheî, şi scapă şi fără cheltuelî...

Fără 'ndoială, e maî inteligentă monarhia constituţională, de cît monarhia de drept divin. Aceasta din urmă are cevă brutal, care ar putea rănì unele conştiinţe, pe cînd un Rege constituţional, orî-ce ar face, are vecinic scuza că toate acestea sînt şi «prin graţia luî Dumnezeŭ», dar şi «din voinţa naţională».

Deosebirea e mare: e ceva cam ca între hoţiî de codru şi hoţiî de oraş.

Anton Bacalbaşa.

Disolvare Catargistă

D. Lascar Catargiu a disolvat consiliul comunal din Brăila, compus din liberalî şi-l înlocueşte prin o comisiune interimară, compusă din conservatorî în cap cu D-niî Sudrtu, fost prefect şi Fănică Economu, fost primar.

Sub administraţia acestuî din urmă, finanţele comuneî aŭ ajuns să dea deficitul de peste 100.000 leî; pe el alegătoriî, l'aŭ trîntit la ultimile alegerî într'un mod ruşinos; şi cu toate astea tot pe el, care a pierdut cu totul încrederea alegătorilor şi pe fostul prefect bătăuş, găseşte cu cale guvernul să-î instaleze din noŭ în fruntea administraţieî comunale.

Dacă oameniî aceştia s'aŭ dovedit incapabilî erî, de a administra averea comunală, cum vor putea eî oare astă-zî să se arate maî destoinicî?

Un maî mare dispreţ pentru corpul electoral, o maî mare bătae de joc de interesele publice, nicî nu se poate imagina!

Dar în afară de aceasta chiar pretextul invocat de ministru pentru disolvarea consiliuluî, adică desfiinţarea legeî maximuluî, constitue o sfruntare aruncată alegătorilor.

Cum? principalul cal de bătae în alegerile trecute a fost tocmaî chestia desfiinţăreî legeî maximuluî. Cu aceasta s'aŭ prezintat liberaliî la alegerî şi aŭ primit mandat de la alegătorî să o aducă la îndeplinire. Dacă angajamentul acesta era ilegal şi constituia o călcare a Constituţieî, pentru ce s'aŭ validat aceste alegerî?

Cînd dar, consiliul comunal nu face de cît să aducă la îndeplinire dorinţa alegătorilor, disolvarea decretată constitue o bătae de joc a alegătorilor şi a alegerilor.

Dar, zice ministrul, desfiinţarea legeî maximuluî constitue o călcare a Constituţieî.

Pînă acum ştiam că legea maximuluî este facultativă — de cînd a devenit oare obligatorie?

Dar maî zice ministrul, că aŭ dreptul consiliile să ia din legea maximuluî ce vor, dar nu să o înlăture. Se vede cît de colo cît e trasă de păr distincţia, căcî dacă aî dreptul să nu îaî nimic din legea maximuluî şi nu îaî, oare aceasta nu echivalează cu desfiinţarea legeî? Unde e dar călcarea Constituţieî?

Orî-cum s'ar întoarce lucrul, disolvarea consiliuluî din Brăila constitue o manoperă nedemnă a guvernuluî.

Noî nu putem vedea în el, de cît un mijloc deturnat de a disolva consiliile comunale, în care s'aŭ ales liberalî, căcî evident e că pretutindenî liberaliî vor trebui să respecte angajamentul luat, de a desfiinţa legea maximuluî. Guvernul a validat alegerile pentru a-şî face faţă, iar acum le disolvă graţie acestuî pretext.

Calea pe care a apucat guvernul este nenorocită. Noî ne ridicăm cu energie în potriva unor asemenea procedeurî şi sperăm că alegătoriî vor şti să le reprimeze scurt.

C. D. Anghel.

AFACEREA LAHOVARY

In legătură cu informaţiile pe carî le-am publicat ierî în acest loc asupra afacereî Lahovary, corespondentul nostru din Paris ne maî comunică azî următoarele:

Am avut ocaziunea să întîlnesc pe secretarul de redacţie al ziaruluî l'Estafette, *d. Roustan, al căruî nume a fost amestecat în afacerea Lahovary; d-nu Roustan, mî-a spus următoarele:*

«Domnul meŭ, urmăresc şi eŭ cu mult interes afacerea asta în ziarele romîneştî — (D. Roustan înţelege romîneşte de cînd a fost redactor la l'Indép. roumaine*) — şi mi se pare foarte puţin serioasă. Deşi numele meŭ a fost citat, eŭ nu ştiŭ nimic din toată afacerea. Este foarte adevărat că am avut o întrevedere cu D. Ioan Lahovary, după cum î-am spus D-luî Cantili, subiectul convorbireî însă a putut fi cu totul altceva de cît chestiunea asta de oare-ce eŭ sînt în termenî foarte bunî cu D. Ioan Lahovary, ruda escelentuluî meŭ amic D. George Em. Lahovary, şi nu o dată l-am văzut de cînd represintă Romînia la Paris.*

«De alt-fel — adaogă D. Roustan — ziarul l'Estafette *a fost tot-deauna simpatic causeî Romînilor şi chiar deunăzî a publicat un articol dezaprobînd atitudinea guvernuluî romîn, faţă cu sentimentele frumoase şi nobile ale poporuluî romîn».*

Pe de altă parte, termină corespondentul nostru, însuşi D. Cantili mî-a declarat că scrisoarea ce D-sa a adresat D-luî V. C. A. Rosetti conţine simple supoziţiunî; şi se poate foarte bine ca rezerva preseî franceze în chestia romînească să nu fie de cît rezultatul intervenţiuniî D-luî Pázmándy.

O PAGINA
din
ISTORIA GAZETĂRIEI ROMÎNE

„Românulŭ". — Vremile cenzureî. — Cum C. A. Rosetti „nu" făcea politică. — Suprimarea „Românuluî". — De la cenzură, la libertatea preseî

Românulŭ a fost gazeta care a avut cea maî lungă viaţă, dintre toate cîte aŭ apărut pînă azî în ţară. Dar nu numaî cea maî lungă, ci de sigur şi cea maî agitată şi maî glorioasă a fost cariera acestuî ziar, astăzî dispărut.

In acelaşi timp cu *Românulŭ* aŭ maî apărut diferite alte ziare, şi chiar înainte de *Românulŭ*, — totuşî s'ar putea zice că ziarul acesta a fost *cel d'întîiŭ* ziar politic în Romînia şi orî-cine va căuta să scrie istoria evenimentelor de la 1857 înceace, va trebui să consulte maî ales colecţia *Românuluî* unde va găsi cel maî bogat şi maî preţios material.

Cu deosebire vrednică de remarcat este epoca de la 1857 pînă la 1866 din viaţa acestuî ziar. Asupra acesteî epoce vom comunica aci cititorilor cîte-va date carî credem că-î vor interesa.

Primele numere. — Colaboratoriî

Românulŭ a început să apară la $^{9}/_{21}$ August 1857, în ajunul alegerilor pentru Divanul ad-hoc. Primul număr purta titlul (păstrăm ortografia): *Românul, Diariŭ politicŭ, comercial, literar;* iar cele-l'alte indicaţiî arătaŭ că: «va eşi lunea şi vinerea seara. — Pe an 2 galbenî, şese lunî 1 galben. — In tipografia F. Om, sub direcţia C. A. Rosetti».

Primele numere coprindeaŭ invariabil două articole semnate de C. A. Rosetti; cel d'întîiŭ asupra politiceî exterioare, iar al doilea asupra celeî interioare. Apoî urmaŭ micî articole asupra literatureî, scrisorî, ştirî economice, etc.

De la numărul 3, *Românul* începe a publica articole semnate de *I. Brătianu*, articole despre carî C. A. Rosetti avea să spună maî tîrziŭ că: mult şi puternic aŭ contribuit la succesul *Românuluî*, deşi multe din ele se sfîrşesc prin cuvîntul *va urma*». Apoî încep a colabora pe rînd: Gr. Alexandrescu, N. Kretulescu, Dumitru Brătianu, care debutează în *Românul* cu un articol prin care propune a se face o subscriere naţională pentru publicare de scrierî în favoarea Romînieî, şi alţiî.

Cenzura

Deja de la primele numere ale gazeteî, coloanele eî se văd foarte adesea întrerupte de locurî albe. Eraŭ pasagiile pe carî censura le ştergea şi carî pur şi simplu se scoteaŭ afară din pagină, fără a se înlocui cu alt-ceva.

No. 20 al *Românuluî*, în care trebuia să fie publicată darea de seamă asupra şedinţeî VI-a a divanuluî ad-hoc, apare cu *o pagină şi jumătate albă*. Iar în urma uneî polemice pe care *Românul* a avut-o cu gazeta guvernamentală *Predicatorul*, cenzura a şters două pagini întregî din ziarul luî C. A. Rosetti.

La început, *Românul* apărea în formatul No. 8; de la 1858 el îşî măreşte formatul la No. 10 şi apare de treî orî pe săptămînă, iar de la 1860 încolo apare *zilnic*.

După lovitura de stat

La 5 Maiŭ 1864 *Românulŭ* apare în frunte cu noua patentă de presă, prin care se institue censura ministruluî de interne pentru gazetele din Capitală şi a prefecţilor pentru cele din provincie. Urmează imediat un articol, prin care C. A. Rosetti declară că sub regimul acesteî patente *«Românulŭ» nu se va maî ocupa de politică* căcî «nu se scrie contra celor carî pot proscrie» ci va da numaî *ştirî din afară, studiî de istorie, de morală* şi altele.

Totuşî, în acelaş număr, publică sub titlul: *Celŭ de pe urmă articolŭ politicŭ*, o aspră biciuire a Statutuluî.

Comunicate, avertismente, suprimarea

Sub masca de studiî de istorie şi de morală însă *Românulŭ* continuă a face zile amare stăpînireî. Studiile de istorie de pildă eraŭ: cum junimea romană lucra, pe timpul luî Cesar *împotriva tiranieî*; şi aşa maî departe, toate pline de aluziî şi de ironiî muşcătoare la adresa stăpînireî.

Aceste ironiî se regăsiaŭ pînă şi în ştirile diferite, în carî, de pildă, C. A. Rosetti scrie: «Nî se spune că se zice» că de 3 zile expediţia *Românuluî* în provincie nu s'a distribuit: dar «noî nu credem» căcî avem cel maî bun guvern, după cum el însuşî o afirmă şi nu permite nimănuî să zică alt-fel, — etc.

Fireşte că aşa fiind, comunicatele şi avertismentele ploaŭ. Deja la 6 Maiŭ se dă *Românuluî* un comunicat de o coloană şi jumătate, pe care C. A. Rosetti îl publică, observînd la sfîrşit că: nu e destul că stăpînirea nu ne lasă să scriem ce vrem noî, dar acum ne maî impune şi proza luî. A doua zi *Românulŭ* primeşte un avertisment, apoî altele şi altele, pînă la 7 Iulie 1864 cînd e *suprimat*.

In acelaşi timp se maî suprimă: *Nichipercea* luî Orăşanu, *Confederaţia* şi se împiedică apariţia *Legalităţiî*.

Românulŭ nu maî apare apoî pînă la 12 Februarie 1866. In restimpul acesta C. A. Rosetti încercase a-l înlocui cu alte gazete precum *Libertatea* şi *Conştiinţa*, amîndouă de scurtă durată.

De la censură la libertatea preseî.

Ast-fel s'a încheiat perioda de luptă a *Românuluî* împotriva cenzureî.

C. A. Rosetti însuşi a spus maî tîrziŭ, la serbarea aniversăriî a 25-a a întemeiăriî *Românuluî*: «Am început sub censură şi am ajuns la cea maî deplină libertate a preseî: iată gloria cea mare a *Românuluî*.»

Românulŭ a maî avut negreşit şi după aceasta zile frumoase, zile de glorie. Cadrul acestuî articol ne sileşte însă să ne oprim pentru acum aci.

Cr.

SATIRA ZILEI

Pentru jubileŭ

Foarte mulţî scriitorî aŭ afirmat, că păstorul este maî fericit în coliba-î umilită, de cît un Rege în palat. La rîndul lor, poeţiî nu s'aŭ sfiit nicî odată să declare, că regiî le sînt inferiorî lor; dovadă cunoscuta bucată *Dichter von Constituţionalul und Bauer von Rĕzboiul*.

Eŭ unul mă asociez la părerea poeţilor. In adevăr, îaŭ de pildă pe Regele Carol şi constat că e un om nenorocit.

Cînd s'a însurat, a fost un tămbălăŭ întreg. N'a fost volnic bietul om să-şî vadă de nunta luî, pentru că publicul oficial ţinea să petreacă şi să tragă tunurî de bucurie.

Acuma, altă poznă. Regele împlineşte 25 de anî de cînd s'a 'nsurat. Eî bine, în loc să stea frumuşel a casă cu nevasta şi să privească la gura sobeî, cugetînd cum toate trec în lumea asta chiar de-ar fi de fier, — sărmanul Rege îe nevoit să vie la Bucureştî şi.... îar să asculte cum alţiî trag tunurî, pe cînd el trage nădejde de tinereţe, ca spînul de barbă.

Poftim! după 25 de anî de căsătorie, să-ţî maî facă lumea paradă! Asta e ca şi cum ţî-ar citi *stîlpiî*, — şi e drept că. poate, cea maî mare victorie, a unuî bărbat este să fi răbdat căsătoria un sfert de secol!

Asemenea curajurî merită să tragî în onoarea lor 101 de tunurî. De alt-fel, nu-î vorbă, poate să tragă artileriştiî şi un milion de tunurî, tot are dreptate Eminescu cînd zice:

Nu'nvie morţiî, E în zadar, copile!

Rigolo.

LACHEIĬ LA REGE

Astă-zî Regele şi Regina vor sosi în Capitală pentru a-şî serba nunta lor de argint.

Intre altele, programul oficial a primireî, conţine şi următoarele caracteristice cuvinte: ***la orele 5,30 seara, Maiestăţile Lor vor primi la Palat de-a rîndul delegaţiile care aŭ arătat dorinţa de a oferi darurî.***

Ce curioasă fierbere de ideî şi de speranţe, trebue să se întîmple în creerul acelor carî vor figura printre mulţimea de spete încovăiate ce se va perinda prin faţa perecheî regale!

Aducătoriî de darurî plătite cu baniî contribuabililor, vor purta în inimă speranţa vie că la darurile lor, se va răspunde cu darurî şi maî marî din partea Regeluî.

Slujbe, decoraţiî, dregătoriî gras plătite, cîte nevoî nu-s pe lumea asta, şi grozav s'aŭ înmulţit candidaţiî.

Şi Regele care e deştept şi sceptic, va primi darurile ca venite dintr'o pornire de sincere omagiî. In fundul cugetuluî, El va cîntări însă, şi valoarea darurilor şi sinceritatea omagiilor.

Cîte n'a văzut El în cursul uneî domniî de peste 28 de anî!

Dar Regina! Regina insultată, batjocorită atît de crud de toţî aceia carî vor veni astă-zî să i se închine!

Cu ce ochî va privi Ea alaiul lacheesc de astă-zî? Ce va crede şi ce va cugeta Ea de răutatea omenească şi de josnicia şi necinstea curtezanilor!

Curtea va părăsi doliul cît vor dura petrecerile nunţeî de argint, maî spune programul.

Peste nunta asta va plana însă doliul moral al decadenţeî moravurilor noastre sociale şi politice.

Cît am da să ştim fundul cugetuluî perecheî regale, în faţa alaiuluî mincinos şi făţarnic de mîine.

Indox.

FORTIFICAŢIILE

SCHIMBAREA PLANURILOR

O schimbare de opinie. — Ce zice Brialmont. — Care 's schimbările? — Ce zic ofiţeriî noştri. — Adevăratele motive ale schimbăriî.

O schimbare de opinie

Pe vremea cînd guvernul liberal se adresase generaluluî Brialmont pentru a-cere planurî de fortificaţiî, toată ofiţerimea noastră se găsea în cerul al noulea: Cel maî mare strategician din lume bine-voia să ne dea planurî! Ce fericire! Ţara era salvată!

De odată însă, în cursul lucrărilor, ofiţeriî noştri şi-aŭ schimbat părerea: Brialmont nu maî era de cît un strategician de mînă a doua. Planurile luî eraŭ prea scumpe şi prea încărcate de lucrărî inutile.

Şi imediat direcţia fortificaţiilor a schimbat planul, a suprimat o sumă de lucrărî, şi a făcut nişte fortificaţiunî cu totul altele.

Pe cine a consultat direcţia noastră ca să-şî permită să schimbe planul primitiv? **Pe sine însăşî.**

Generalul Brialmont aflînd despre aceste schimbărî, a declarat categoric *că el nu le aprobă, că aceste schimbărî fac ca fortificaţiile noastre să-şî piardă toată valoarea.*

Care 's schimbările?

Glacisurile de la unele forturî aŭ fost ridicate şi scurtate; al treilea şanţ din faţa cazărmiî din fundul fortuluî a fost suprimat, prin urmare s'a suprimat şi podul rulant; s'a suprimat galeria subterană care conducea de la cazarma cea mare la cazărmile cele micî, prin urmare s'aŭ suprimat şi aceste din urmă cazărmî precum şi artileria care le servea; cazarma cea mare a fost mărită şi zidurile îngroşate, şi prin urmare spaţiile libere din jurul eî aŭ fost strîmtate.

Ce zic ofiţeriî noştri

Ofiţeriî noştri pretind că aceste modificărî trebuiaŭ făcute, *căcî lipseaŭ baniî necesarî pentru executarea lor.* Insă... valoarea forturilor n'a scăzut din pricina acestor suprimărî.

Cu toate că duşmanul va percurge glacisurile cele noŭe maî repede, de oare-ce sînt maî scurte; cu toate că înălţarea glacisurilor face mult maî greŭ tirul artilerieî, — ceea ce vom arăta maî departe; cu toate că duşmanul, o dată intrat în şanţurî, poate pătrunde de-a dreptul şi fără nicî o piedică în cazarmă şi în depozitul de muniţie; cu toate că soldaţiî noştri nu maî aŭ mijlocul să uzeze de galeria sub-terană pentru a surprinde pe duşman, cu toate astea, *ofiţeriî noştri însărcinaţî cu conducerea lucrărilor de la fortificaţiî, susţin că valoarea forturilor noastre nu s'a schimbat!* Şi care-î autoritatea strategică pe care o invocă eî? Nicî una. Eî zic că D. general Berendeiŭ şi lt-colonel Culcer ştiŭ eî ce fac.

Adevăratele motive ale schimbărilor

Oamenî competenţî nî-aŭ afirmat că pricinile schimbărilor, sînt cu totul altele decît cele de maî sus.

Maî întîi lipsa de banî. — Cînd guvernul a văzut în ce danţ de milioane intrase, s'a speriat şi a cerut micşorarea lucrărilor.

Treaba asta însă trebuia s'o vadă guvernul de la început, nu să înceapă nişte lucrărî care eraŭ maî pre sus de puterile noastre financiare, ca apoî să fie nevoit să le mutileze în mod păgubitor pentru apărarea capitaleî.

A doua pricină e incapacitatea saŭ neglijenţa unor ofiţerî subalternî Cum lucrările sufereaŭ de lipsa de unitate şi de planurî şi devize amănunţite şi exacte, mulţî din ofiţeriî carî conduceaŭ lucrările, le făceaŭ după cum îî tăia capul.

Ofiţeriî superiorî, găsindu-se în faţa unor lucrărî greşite, se scărpinaŭ în cap, se temeaŭ să facă scandal şi căutaŭ să îndrepte greşelile pe cît era cu putinţă, modificînd planul generaluluî Brialmont, *pentru a-l pune la înălţimea greşelilor comise.*

O altă pricină a fost lipsa de sondaje serioase şi lipsa uneî cote de nivel cum se cade.

Direcţia, din pricina acesteî babiloniî, din pricină că planurile se modificaŭ foarte des, *chiar după ce lucrările care trebuiaŭ modificate se executaseră*, a avut o mulţime de procese cu antreprenoriî, şi maî pe toate le-a perdut.

Intr'un număr viitor, sub titlul **Istoria unuî fort**, vom arăta pe larg toate cele avansate în capitolul de maî sus. In acelaşi timp vom arăta şi superba comptabilitate care se întrebuinţa la direcţia forturilor din jurul capitaleî.

I. Teodorescu.

MITROPOLITUL VICTOR MIHALI

Mitropolia din Blaj — Alegerea Mitropolitului. — Dr. Victor Mihali. — Cîte-va date biografice. — Atitudinea-i politică. — Un incident caracteristic.

De aproape trei ani vechea mitropolie romînă unită din Blaj, este vacantă, locţiitorul mitropoliei a fost şi este încă vicarul mitropoliei, D. Ioan M. Moldovanu, membru al Academiei romîne.

Mitropolia din Blaj, din punct de vedere politic şi cultural are o importanţă mare pentru cele trei milioane de romînî din Transilvania. Deşi Blajul nu mai are farmecul de odinioară, nici importanţa culturală de acum cîteva zecimi de ani, totuşi el e şi astăzi către centrul cultural al romînilor uniţi, e localitatea unde s'a săvîrşit cele mai mari acte istorice romîneşti din secolul trecut şi secolul prezent. Blajul, chiar şi azi adăposteşte în institutele sale de învăţămînt, aproape o mie de tineri, elevi de şcoli primare, elevi de liceŭ, studenţi la facultatea de teologie, studenţi la şcoala pedagogică, şcoală normală de institutori şi invăţători, eleve la şcolă de fete primară şi secundară.

Şi dacă guvernul unguresc a întărziat timp de trei ani cu numirea unui mitropolit, este că spera să poată găsi un prelat slugarnic pentru această înaltă demnitate bisericească.

Alegerea Mitropolitului

Dar autonomia bisericei romîne unite din Transilvania prevede, că guvernul nu poate numi direct pe mitropolit, ci numai să aleagă între cei trei candidaţi propuşi de sinodul cel mare, care se compune o parte din cler şi o parte din mireni.

Astfel acum un an şi jumătate s'a întrunit marele sinod pentru a alege trei candidaţi pentru scaunul metropolitan.

Guvernul ungar a pus în mişcare totul ca să asigure reuşita candidatului agreat de el, a renegatului episcop Ioan Szabò. Pe de altă parte, însă, nici comitetul partidului naţional din Sibiu, n'a putut să rămînă impasibil faţă de această alegere şi a făcut tot posibilul ca să isbutească candidaţii agreaţi de el. Astfel s'aŭ ales cu aproape unanimitate episcopul Dr. Victor Mihali din Logoj, vicarul Ioan M. Moldovanu şi protopopul Ioan Russu din Sibiu.

Dr. Victor Mihali

Nici unul, însă, din aceşti candidaţi n'a fost agreat de guvern. Ziarele ungureşti aŭ deschis o campanie violentă în special în contra episcopului Victor Mihali, prezintîndu-'l drept unul din cei mai periculoşi daco-romînî şi aŭ insistat în acelaşi timp ca guvernul să numească cu dela sine putere pe renegatul episcop Szabo.

Atacurile presei ungureşi aŭ avut darul să deştepte şi mai mult simpatiile romînilor pentru episcopul Mihali.

Guvernul nu mai ştia ce să facă, căci de ar fi atîrnat totul de la el, hotărit că episcopul Mihali nu ar fi fost numit mitropolit. Dar mai sînt papa de la Roma şi împăratul Franţ Iosef, cari trebue să confirme numirea.

Episcopul Mihali, fiind doctor în teologie şi în filosofie de la Roma şi apoi avînd mai mulţi colegi de şcoală între cardinalii de la Roma, Papa l'a agreat şi l'a recomandat şi împăratului Franţ Iosef. Astfel s'a făcut, ca în cele din urmă guvernul ungar a fost nevoit să numească pe Episcopul Mihali.

Cîte-va date biografice

Mitropolitul Victor Mihali s'a născut în 1842 în comuna Sarasăŭ din Maramureş.

Tatăl săŭ a fost prefect al judeţului Maramureş, apoi membru la Curtea de Casaţie din Budapesta şi în urmă deputat. Familia Mihali este una din cele mai vechi din Transilvania şi Ungaria.

Victor Mihali şi-a făcut studiile la liceele din Oradea mare şi din Budapesta, apoi a fost trimes la Roma, unde în timp de şease ani a făcut doctoratul în teologie şi în filosofie; apoi a întreprins o călătorie de un an prin Italia şi Franţa. Intors în Transilvania, decedatul mitropolit Ioan Vancea, pe atunci episcop în Gherla, l'a luat secretar al episcopiei şi mai tîrziŭ secretar al mitropoliei din Blaj.

Tînăr, frumos, elegant şi cu o cultură vastă, Victor Mihali a atras în curînd atenţiunea şi simpatiile lumei romîne asupra-i.

Ast-fel în 1874, în etate de abia 32 de ani, a fost ales episcop al Lugojului, în locul lui Ioan Olteanu.

Atitudinea-i politică

De la 1874 şi pînă azi, mitropolitul Mihali s'a afirmat în toate ocaziile ca un romîn care-şi iubeşte poporul cu devotament. Ca membru de drept al casei Magnaţilor din Budapesta, a luat adeseori cuvîntul apărînd cu energie drepturile romînilor.

La toate şedinţele consiliului judeţean din Lugoj, singurul consiliŭ unde romînii se afirmă cu vigoare, mitropolitul Mihali a fost nelipsit, aprobînd mereŭ toate discursurile, chiar şi cele mai violente, ale D-lui Coriolan Brădiceanu, şeful romînilor din acel judeţ.

Aceste date dovedesc în de-ajuns sentimentele mitropolitului Mihali.

Un incident caracteristic

In 1866 un incident interesant s'a întîmplat în Deva, capitala de odinioară a Corvinilor, care caracterizează foarte bine sentimentele mitropolitului.

Decedatul moştenitor al tronului austro-ungar, archiducele Rudolf, s'a dus la vînătoare în munţii Retezatului şi pe valea Jiului din comitatul Huiedin.

Intreaga administraţie, aristocraţia ungurească, clerul catolic, ortodox, unit, calvin, etc. s'a concentrat la Deva pentru a întîmpina pe moştenitorul tronului. Mitropolitul Mihali, a fost în fruntea clerului romîn unit.

Cînd mitropolitul Mihali a voit să se prezinte în audienţă la moştenitor, curtea compusă din magnaţi unguri, l'a respins zicîndu-i să vie a doua zi.

Mitropolitul văzînd că nu este invitat nici la prînzul de gală, a plecat în comunele învecinate pentru a face o vizitaţiune canonică. Romînii, cari aŭ făcut un gol împrejurul moştenitorului şi cari aŭ ştiut de modul cum a fost primit mitropolitul de curtea lui Rudolf, l'aŭ primit cu un entuziasm imens, astfel că vizitaţiunea canonică a mitropolitului a fost un adevărat voiagiŭ de triumf, care a fost interpretat de toţi ca o manifestaţie în contra curţii lui Rudolf. Şi cît timp a stat Rudolf în acest judeţ, mitropolitul Mihali a stat şi el, purtat în triumf de romînî.

Iată cine e noul mitropolit al romînilor uniţi din Transilvania şi Ungaria.

Inf.

ŞTIRI MARUNTE

Diplome.—Ministerul şcoalelor a eliberat 54 diplome de capacitate ale absolvenţilor normalişti din anul şcolar expirat şi cari diplome aŭ şi fost înaintate direcţiunilor şcoalelor respective spre a se înmîna celor în drept.

Ele sînt repartizate ast-fel:

14 pentru şcoala Normală Carol 1 din Bucureşti; 12 pentru şcoala Normală Vasile Lupu din Iaşi; 5 pentru şcoala Normală Costache Negri din Galaţi; 8 pentru şcoala Normală din Bîrlad şi 15 pentru azilul Elena Doamna.

* * *

Concursuri.—S'aŭ început, la 1 Noemb., concursurile pentru următoarele catedre:

Istoria dogmelor şi Patrologia, la facultatea de teologie; un singur candidat: dr. Chiricescu;

Limba germană, la gimnaziile reale din Tecuciŭ, Piatra şi Călăraşi; nouă candidaţi;

Istorie, la gimnaziile din Alexandria, Tulcea şi Caracal; 11 candidaţi.

Ştiinţele fizico-naturale la externatul secundar de fete din Focşani; 5 aspirante.

* * *

Societatea de asigurare «Unirea». Direcţiunea Societăţei Unirea îşi dă toate silinţele pentru a stărpi odată abuzurile ce se comiteaŭ odinioară, cu ocasiunea liquidărei daunelor. Fiind anunţat un incendiŭ de fin în comuna Buceşti în fundul judeţului Bacăŭ, Direcţiunea a constatat că *finul în chestiune nici n'a ars nici nu era măcar asigurat.* Direcţiunea, depunînd plîngere la Parquet s'aŭ luat imediat măsuri de arestare atît în contra pretinsului daunat Nicolae *Botezatu* cît şi contra lui Segall, deşteptul sub agent din Moineşti care ticluise această daună.

INFORMAŢIUNI

O serie de persecuţii s'aŭ început în contra consiliilor comunale liberale.

După revocarea D-lui V. P. Sassu şi disolvarea consiliului comunal din Brăila, acum vine rîndul D-lui Nicolaide, primarul Craiovei.

Consiliul de miniştri ţinut alaltăeri a decis casarea unei ordonanţe nesocotite a D-lui Nicolaide şi în acelaş timp D. Lascar Catargiu a anunţat, că-l va revoca din funcţiune.

Cursurile tuturor şcolilor din Capitală vor fi suprimate azi după amiazi şi mîine.

Curţile şi tribunalele nu vor ţine şedinţă mîine. Tot astfel, vor lua vacanţe toate ministerele, precum şi celelalte autorităţi.

Expoziţia de pictură a cercului artiştilor din Capitală se va deschide Duminecă la Ateneŭ.

Constituţionalul anunţă ca un fapt îndeplinit numirea D-lui avocat Warlam în postul de prefect al judeţului Ialomiţa în locul D-lui loc. colonel Stoica rechemat în armată.

D. Mrazec a fost recomandat, în urma concursului depus, pentru catedra de mineralogie la facultatea de ştiinţi din Capitală.

La finele acestei luni se va ţine o nouă licitaţie pentru rearendarea a vr'o 27 de moşii ale statului pe termen de cinci ani.

La licitaţia de Luni n'aŭ luat parte de cît şease arendaşi şi numai o singură moşie s'a putut adjudeca.

Dacă nici la a doua licitaţie nu se vor prezinta concurenţi, atunci preţul arenzii unor moşii se va reduce, iar alte moşii vor fi parcelate şi vîndute la ţărani în loturi mari şi mici după calitatea pămîntului.

Serbarea jubileului de 25 de ani de la fondarea gimnaziului *Ioan Maiorescu* din Giurgiŭ ce era să se facă la 6 Noembrie s'a amînat pentru 12 Noembrie.

In şcoala normală de institutori din Bucureşti, în urma avizului consiliului permanent al instrucţiunei, s'a încuviinţat că cursul de limba franceză să fie obligatoriŭ pentru elevii acelei şcoale.

D. Sabba Ştefănescu, directorul liceului Sf. Sava, a plecat în congediŭ de 3 luni la Paris pentru lucrări ştiinţifice.

Cu direcţiunea liceului a fost însărcinat D. Alex. Demetrescu, profesor de limba franceză la acel liceŭ.

D. Dimitrie Marinescu, profesor de desemn la gimnaziul «Cantemir» din Bucureşti, obţinînd un congediŭ de doui ani, va merge în Rusia, Italia, Franţa, Englitera, în Germania, la Dresda, în Grecia, Muntele Athos, pentru a studia cu deamănuntul stilul bizantin.

La întoarcere, D-sa va restaura mai multe biserici din ţară.

O telegramă ce am primit aseară din Paris ne anunţă că o furtună groaznică s'a deslănţuit Luni asupra oraşului. Pagubele pricinuite sînt considerabile. *Trei persoane aŭ fost omorîte*, numărul răniţilor e foarte mare.

De asemenea se semnalează mari dezastre pricinuite de această furtună în canalul La Manche.

DARI DE SEAMA

Alcoolism şi criminalitate. — Discursul D-lui Bastache.

(Urmare)

Intr'un articol precedent, am arătat după D. Bastake, cum diverse state europene pentru a stavili alcoolismul, aŭ început a edicta legi pe depsind viciul beţiei şi a impune circiumarilor necesitatea obţinerei unei autorizări prealabile sub anumite condiţii de capacitate şi de garanţii personale.

Libertatea comerciului este atinsă prin aceasta, dar lucrul se legitimează prin faptul că vînzătorii de alcool, departe de a satisface o necesitate, ţind a cultiva un viciŭ cu efecte dezastroase. Acolo unde libertatea absolută s'a păstrat ca în Belgia şi Olanda, alcoolismul a crescut în mod înfiorător.

Venind la Romînia D. Bastake constată că legislaţia noastră e lipsită de ori-ce măsuri preventive şi represive. Legea licenţei este pur fiscală şi nu restrînge de loc comerciul beuturilor spirtoase.

Singura restricţie ce se pune, acea ca în comunele rurale circiumarii să fie alegători, este eludată şi străinii continuă a face circiumi prin oameni pe paie.

Pe de altă parte obligaţia autorizărei consiliului comunal este o simplă formalitate.

Progresele alcoolismului şi efectele lui

Din cauza acestei mari libertăţi alcoolismul a făcut urіaşe progrese la noi. Numărul circiumelor s'a ridicat de la 23.533 cîte eraŭ în 1886, la 30.000 cea ce face o circiumă la 155 locuitori.

Fabricaţia spirtoaselor asemenea a crescut. In 89 s'a pus în consumaţie 15.369.778 litruri spirt, şi 2.647685 litruri bere, iar în 93 s'a pus 29.769904 l. spirt şi 4.596.597 l. bere.

Dacă la aceasta adăogim 3.121.716 hectolitre vin produse în ţară, precum şi licheururile, vinurile etc. importaţe, putem să ne dăm seamă de enorma consumaţie de alcool ce se face la noi.

Fără îndoială acest fapt contribue mult la descreşterea populaţiei noastre urbane şi la neînsemnata creşterea populaţiunei totale a ţărei. D. Bastake demonstră lucrul acesta cu tabele statistice, punînd în faţă creşterea populaţiei ovreeşti, care nu consumă alcool. Intr'un alt articol, de sub această rubrică, am dat pe larg date asupra acestei chestiuni, în cît nu mai e nevoe să reproducem tabelele D-lui Bastake, Vom reproduce însă numai pe următorul:

D. Bastake se întreabă: oare această descreştere nu este datorită unei defectuosităţi organice şi congenitale ale rasei? D-sa arată că aceasta nu poate fi, de oare-ce în trecut populaţia din comunele urbane prospera, căci raportul dintre născuţi şi morţi dădea celor d'intîi un escedent — ast-fel dintr'o statistică pe anul 1839 rezultă că numai în Moldova, aŭ fost 22 294 născuţi şi 13.411, ceea ce face un escedent de 8.883, *escedent mai mare de cît cel de azi pe întreaga ţară, care e de 8.207 suflete.*

Sînt prin urmare alte cauze care aŭ contribuit la creşterea mortalităţei şi cea mai de căpetenie e fără îndoială alcoolismul.

Un alt efect al alcoolismului este de a împinge la crimă. Ast-fel în judeţul Rîmnicu-Sărat în anii 91—94 media celor ce-aŭ comis crime în stare de beţie din cei judecaţi e de 17.13%; în Putna media asta e de 25·76%, şi în Tutova de 25·25%.

Măsuri de luat

D. Bastake, ne arată apoi soluţiile sale în această chestie. D'intîi ca procuror ce se respectă cere o nouă lege contra beţiei. Apoi cere să se ia măsuri preventive, adică aceea ce numesc criminologii italiani *Sostitutivi penali.* Măsurile sale sînt de 2 feluri:

1) *Măsuri preventive materiale*:

a) Incurajarea plantarei viţei; *b)* Reducerea taxelor de import şi acciz asupra zahărului, ceaiului, cafelei; *c)* Impiedicarea fabricărei spirtului din cartofi, sfecle etc. şi a importărei lor; *d)* reducerea taxelor pe băuturi igienice; *e)* reducerea dreptului de licenţă; *f)* fixarea unui maximum de grade tărie a spirtului a berei şi a vinului din consumaţie; *g)* crearea de laboratorii în toate judeţele, pentru controlul băuturilor spirtoase; *h)* fabricarea liberă a berei şi a spirtului din cereale, dar cu controlul statului; *i)* fabricarea liberă a spirtului, coniacului, din vin, tescovină, prune, cu condiţie de a fi vîndute statului pentru a fi destilate.

Cît pentru vînzarea spirtoaselor ea să fie liberă sub condiţie: *a)* ca să se fixeze numărul circiumelor în proporţie cu numărul populaţiei; *b)* ca dreptul de licenţă să se pue de stat la licitaţie şi să se dea celor ce oferă preţul mai mare.

Autorizaţia deschiderei, să se dea de judecătorul de Ocol.

2) *Măsuri preventive morale*:

a) Crearea de societăţi de temperanţă cărora să li se acorde monopolul vînzărei alcoolului, întrebuinţînd beneficiul la crearea de aziluri şi case de sănătate pentru alcoolici.

b) Răspîndirea unei instrucţii solide în mulţimea muncitorilor. Creşterea copiilor, după D. Bastake într'un mediŭ de principii morale şi religioase, şi aceasta realizîndu-se prin ridicarea nivelului cultural şi moral al femeei. D. procuror are o mare credinţă în înrîurirea socială a unei femei cultivate şi morale: «în iubirea ei pentru soţ, în afecţiunea sa nemărginită pentru copii, în sentimentele sale exemplare de pietate, de cinste şi de demnitate, vom găsi salvarea societăţei. Din toate influenţele morale asupra omenirei, nici una nu cunosc mai puternică şi mai bine-făcătoare de cît acea a femeei. De aceea voi sfîrşi cuvîntarea zicînd: *nimic fără ea, totul prin ea*».

Foarte galant D. procuror, n'am ce zice.

Incheere

Trebue însă să recunoaştem D-lui Bastache, meritul de a fi îmbrăţişat chestiunea dintr'un punct de vedere mai larg, de cît cei ce s'aŭ ocupat pînă acum de ea. D. Cuza n'a văzut, saŭ n'a voit să vadă răul de cît în faptul că străinii vînd băuturi alcoolice, şi n'a găsit ca leac de cît aplicarea strictă a legei licenţilor şi a comerciului ambulant. D. Bastake asemenea nu s'a arătat jurist strimt, ci pe lîngă făurirea de noi legi represive, ne-a arătat şi o sumă de reforme practice. D-sa însă n'a avut curagiul să meargă pînă în capăt şi să fie logic în chestia intervenţiei Statului pe care o reclamă.

Dacă muncitorul bea, este în mare parte din cauza muncei istovitoare la care e supus, a hranei lui insuficiente, care determină necesitatea de a da, graţie alcoolului o vigoare factice muşchilor lui.

Toate măsurile D-lui Bastache sînt insuficiente în contra acestui răŭ şi mai bune de cît toate ar fi, fixarea legală a zilei de lucru, determinarea unui minimum de salar, repartizarea mai echitabilă a impozitelor etc. Graţie unor asemenea reforme adînc sociale, muncitorul n'ar mai avea aşa nevoe de alcool şi atunci măsurile D-lui Bastache ar complecta opera. Aşa numai ar putea să se tărmurească progresele alcoolismului, alt-fel rămîn nişte simple paliative.

Lucrarea D-lui Bastache e însă plină de date interesante, care pot servi pentru un studiŭ mai adîncit a chestiunei: de aceea am crezut important să o relevăm şi rezumăm.

Cîrciob.

POLITICA NOULUI ŢAR

Petersburg, 1 Noembre.—O circulară a D-lui de Giers cu data de 9 Noembre st. n., adresată representanţilor puterilor străine, asigură că noul Ţar este cu desăvîrşire hotărît să urmeze pe drumul tatălui săŭ, că-şi va consacra toate puterile la binele interior şi că nu se va depărta de loc de politica pacînică, sinceră şi fermă ce a contribuit, aşa de mult la liniştea generală. Rusia, credincioasă tradiţiunilor sale, va păstra relaţiuni amicale cu toate puterile.

Helsingfors, 1 Noembre.—Un decret al Imparatului Nicolae, al II-lea datat din Livadia de la 6 Noembre şi adresat poporului finlandez, confirmă legile fundamentale ale Finlandei şi drepturile privilegiate ale tutulor locuitorilor din marele ducat, promite de asemenea că va menţine cu tărie aceste privilegii.

Petersburg, 1 Noembre.—*Le journal de St. Pétersburg* declară că circulara d-lui

---

FOIŢA ZIARULUI *ADEVARUL*

2

ALEXANDRU L. KIELLAND

O CONSTIINŢĂ CURATĂ

In gestul pe care-l făcu femeea din odae aruncînd jos hainele de pe bancă şi în zîmbetul cu care ea pofti pe cucoana elegantă şi frumoasă ca să ia loc, era ceva care miră pe D-na Warden.

Se părea că biata femee apucase zile mai bune, de şi mişcările ei eraŭ mai mult sprintene de cît elegante şi zîmbetul nu era de loc plăcut.

Coada lungă a rochiei de vizită, cenuşie a D-nei Warden se întindea pe podeala neagră şi cînd ea se aplecă pentru a o strînge, îi veni fără voe în minte vorba lui Heine: «Părea o bonboană, care şedea la soare».

Convorbirea începu şi fu urmată cum se ţin de obiceiŭ asemenea convorbiri. Dacă fie-care din aceste două femei ar fi întrebuinţat limba sa şi şirul săŭ de idei, nici una n'ar fi priceput vr'o vorbă a celei-l'alte.

De oare-ce însă săracul cunoaşte tot-d'a-una mai bine pe bogat de cît bogatul pe sărac, de aceea acesta şi-a însuşit un fel de vorbă, un ton deosebit, pe care experienţa i l'a impus, cînd e vorba să fie înţeles, adică înţeles întru atîta, întru cît bogatul capătă poftă să devie bine-făcător. Mai aproape ei nu-şi pot veni nici odată.

Vorba aceasta o cunoştea femeea săracă perfect şi D-na Warden căpătă curînd o schiţă a vieţei ei păcătoase. Avea doi copii — un băiat de patru-cinci ani, care zăcea pe podeală şi un copil mic, pe care-l avea la piept.

D-na Warden se uită la fiinţa cea mică, searbădă şi nu putu pricepe, că e deja de 13 luni. Ea însă-şi avea acasă un colos mic de şase luni, care era cel puţin cu o jumătate mai mare.

— Trebue să daî copilului ceva întăritor — zise ea. I se năzărea ceva de făina copiilor şi *gelée* de mere.

La cuvintele: «ceva întăritor», se ridică un cap zburlit din paele de pe pat; era un bărbat palid, cu ochii în fundul capului şi cu un şal pe după cap.

Doamna Warden se speriă.

— Bărbatul D-tale? întrebă ea.

Biata femee răspunse da, e bărbatul ei. Azi nu s'a dus la lucru, pentru că-l munceaŭ nişte dureri de măsele grozave.

D-na Warden suferise singură de măsele şi ştia ce chin e asta. De aceea ea rosti cîte-va cuvinte de compătimire sinceră.

Bărbatul bolborosi ceva şi se culcă iar; în momentul acesta D-na Warden descoperi o fiinţă, pe care pînă atunci n'o observase.

Era o fată foarte tînără, care şedea în ungherul celălalt al cuptorului. Fiinţa asta zgîi cît-va timp ochii la cucoana cea elegantă; dar îndată-şi trase capul înapoi, se înghemui şi întoarse streinei spatele.

D-nei Warden i se păru că fata are vr'un lucru de mînă în poală şi vrea să-l ascundă; poate că era vr'o haină veche, pe care o cîrpea.

— Dar de ce şade băiatul cel mare pe jos? întrebă ea.

— E olog — răspunse mama. Şi acum urmă un şir de jelanii şi o descriere amănunţită a stărei băiatului, care în urma unei boale de scarlatină rămăsese paralizat de mijloc.

— Trebue — începu D-na Warden — să-i cumperi un scaun pe roate, — voi ea să isprăvească. Dar de o dată-i veni în minte, că ar fi mai bine, dacă ea însă-şi l'ar cumpăra. Nu e bine să daî săracilor prea mulţi bani în mînă. Aici voia să ajute, aici era nevoe adevărată şi strîmtorare şi ea băgă mîna în buzunar pentru a-şi scoate punga cu bani.

Nu era acolo. Era neplăcut lucru — trebue să fi rămas în trăsură.

Tocmai cînd voia să se plîngă femeei de nenorocirea ce i se întîmplase şi să-i promită că-i va trimite mai tîrziŭ bani, uşa se deschise şi un domn bine îmbrăcat intră înăuntru. Faţa-i era foarte plină şi de o paloare ciudată, uscată, parcă s'ar fi hrănit numai cu făină.

— D-na Warden, dacă nu mă înşel? — zise el. Am văzut trăsura D-voastră mai în sus pe stradă şi aci vă aduc de sigur punga *D-v.* cu bani.

Dama o luă — da, e a ei; pe cuperta de fildeş lustruit era gravat monogramul E. W.

— Cînd treceam pe la colţ, am văzut-o în mîinele unei muerî — una dintre cele mai ticăloase din toată mahalaoa — zise streinul. — Eŭ sînt şeful săracilor în secţia asta — adaose el.

D-na Warden mulţămi, deşi omul nu-i era de loc simpatic. Cînd se uită pe urmă iar prin odae, se speriă de schimbarea ce se petrecuse cu cea din casă.

Bărbatul se sculase în pat şi holba ochii la domnul cel gras; femeea avea un zîmbet urîcios, josnic şi sărmanul paralitic se rostogolise pînă la uşă şi, rezemat pe braţele sale slabe, zgîia nişte ochi de dobitoc.

Şi în toţi ochii aceştia se vedea aceeaşi ură, aceeaşi încăpăţînare harţăgoasă — şi-i se părea acum D-nei Warden, că o prăpastie nemăsurată se pune între ea şi femeea cea săracă, cu care abia vorbise aşa de deschis şi de prieteneşte.

— Cum arăţi astă-zi iar, Martine! — zise domnul cu glas schimbat. — M'am gîndit eŭ că şi tu ai fost acolo astă noapte. Da, da — după prînz vor veni să te ridice. Te duci pe două luni la puşcărie.

De o dată furtuna izbucni, ca o cascadă. Bărbatul şi femeea zbieraŭ, fata ieşi de după cuptor şi le ţinu isonul, ologul ţipa şi se rostogolea — nu se puteaŭ alege cuvintele, dar oamenii, ochii, mîinele — se părea că odaea cea mică avea să fie aruncată în aer de patima ce exploda aci.

Doamna Warden îngălbeni şi se sculă. Domnul deschise uşa şi amîndoi ieşiră grăbiţi. In gang ea auzi rîsul grozav al unei femei în urma lor. Trebue să fie femeea — aceeaşi femee, care vorbise aşa de blînd şi de trist de bieţii copii.

Supărată aproape, ea urmă pe omul care provocase schimbarea asta zgomotoasă şi pe cînd mergeaŭ acum alături pe stradă, ea-l asculta mîndră, rece, aristocratică.

Dar din ce în ce ţinuta ei se schimba. Era doar atîta adevăr în ce spunea el.

Şeful săracilor spunea cît de bine-i pare, că o damă ca D-na Warden are atîta milă de bieţii săraci. De şi e de regretat, că chiar ajutorul cel mai binevoitor ajunge atît de des în mîini nedemne, tot e frumos şi măreţ lucru, că o damă ca D-na Warden...

(Va urma).

BURSA DE BUCURESTI

Cursul de la 31 (12) Octombre

5% Renta r. p.	99¾	Acţ. B. Agricole	125
5% Renta am.	95¼	Dacia-Romînia	359
5% „ (92—93)	97	Naţionala	380
4% „ am.	82⅜	Patria	105
6% Oblig. rur.	100¼	Construcţiĭ	110
Pensiuni	272	**SCHIMB**	
5% Obl. c. Buc.	85	Londra	25.31½.28¾
5% „ (1890)	86⅞	Paris	100.60.55
5% Fonc. rur.	87⅛	Viena	203¼
6% „ urb.	99¼	Berlin	124.60.50
5% „ „	82	Belgia	99.85
5% „ „ Iaşĭ	74½	Scont B. n.	6
6% Obl. bazalt	97	Avans. „ v.	7
Banca Naţ.	1460	„ C. dep.	7½

de Giers n'are nevoie de nicĭ un comentar. Politica nouluĭ guvern va remîne ceea-ce a fost până acum, o politică pacifică, fermă, leală, avînd în vedere liniştea generală şi realizarea uneĭ Rusiĭ puternice, înfloritoare. Limbagiul circulăriĭ este clar şi va fi înţeles pretutindenĭ şi aprobat.

Viena, 1 Noembre.—*Fremdenblat* vorbind despre circulara d-luĭ de Giers, zice că va face pretutindenĭ o bună impresie prin faptul că declară că noul Ţar vrea să menţie politica paşnică, fermă şi dreaptă a tatăluĭ săŭ, că Rusia voeşte să întreţie bune relaţiunĭ cu toate puterile, că Ţarul Nicolae vrea să fie ca şi tatăl săŭ, stîlpul păciĭ Europene.

Europa primeşte cu satisfacţiune declaraţiunile unuĭ minister cumpătat, care funcţionează de atîţia anĭ cu toleranţă şi moderaţiune, în numele suveranuluĭ săŭ. D. de Giers care se bucură de încrederea Ţaruluĭ şi de consideraţiunea tuturor guvernelor, nu s'a abătut nicĭ odată de la principiile expuse în circulară şi a înţeles tot-d'auna politica pacinică a reposatuluĭ Ţar.

ŞTIRI COMERCIALE

Urmare la protestele de la 31 Octombrie 1894

Marcu M. Herscovicĭ, Olteniţa, leĭ 500; Carol Nadler, Roman, leĭ 436; Volf Neiman, Olteniţa, leĭ 408; A. Israelovicĭ, Buzăŭ, leĭ 557; Radu Dragomirescu, Roşiorĭ, leĭ 800; Mayer Grünberg, Bacăŭ, leĭ 4501; Căpitan Lambru, str. Sfinţiĭ Apostoli, leĭ 225.484; B. A. Ambrozi, Poverni, leĭ 1400; C. Mărzea, com. Singeru, leĭ 1000.349; C. Auerbach, Ecouluĭ 17, leĭ 490; B. Grigorescu, Buzeştĭ 8, leĭ 800; Lupu Bercovicĭ, Iaşĭ, leĭ 156; B. Kramer, Botoşanĭ, leĭ 385 1000; A. M. Tăriceanu, Teilor, leĭ 100; Marin Marinescu, şos. Ştef. cel Mare, leĭ 2.000; I. Marinescu, Mătăsaru 6, leĭ 456; Nae Ionescu, str. Bătrînilor, leĭ 444; Th. Hehtman, & Co., Carol 70, leĭ 276; Maior V. N. Poenaru, Sculpturei 18, leĭ 2000; Herman Iosefovicĭ, T.-Măgureleĭ leĭ 700; Polihronie Constantinescu, Vespasian 62, leĭ 1000; Rosenţzveig & Hirsch, Craiova, leĭ 1528; Francisco Abatangelo, Mircea-Vodă 25, leĭ 1000; Nae Georgescu, str. Căluşeĭ, leĭ 500; D. Nicoloff, Brăila, leĭ 766; O. Mischelsohn, Huşĭ, leĭ 303; Ştefan Schillo (armurier), Pasag. Vilacros, M. 327; David Gani, Bazaca, leĭ 190; Sterian a Acicoff, Lipscanĭ, leĭ 390; Vasile Georgescu, Ghica-Vodă, leĭ 1000; Iosef Zuker, Patria, leĭ 486; Nathan Schabitay, Cîmpina, leĭ 373.

DESCHIDEREA CAMERILOR BELGIANE

Bruxel, 1 Noembre. — Camerele aŭ fost deschise. Deputaţiĭ socialiştĭ s'aŭ dus în grup la Cameră. Eĭ aŭ fost primiţĭ de 200 lucrătorĭ în faţa Camereĭ. Aŭ strigat: «*Trăiască socialismul!*» Ordinea n'a fost turburată.

S'a citit la Cameră şi la Senat declaraţiunea guvernuluĭ trimeasă la Petersburg cu ocaziunea morţiĭ Ţaruluĭ Alexandru III. Senatorul socialist Dessessard a zis că nu aprobă declaraţia guvernuluĭ.

LICITAŢIUNI

—In ziua de 30 Noembrie orele 3 p. m., se va ţine licitaţie la direcţiunea generală a căilor ferate (gara de Nord) pentru aprovisonarea furnitureĭ a 4. 672 bucăţĭ traverse de stejar la diferite dimensiunĭ, predabile la una din gările de reţeleĭ căilor ferate romîne, după alegerea concurenţilor.

—In ziua de 24 Noembre 1894, orele 2 şi jum. p. m. se va ţine licitaţie publică, în cancelaria comandamentuluĭ corpuluĭ IV de armată situat în str. Carol. Iaşĭ, serviciul intendenţeĭ, pentru darea în întreprindere a furnitureĭ de cafea brută şi zahăr, necesare corpurilor trupeĭ timp de un an. Cantităţile necesare lunare tuturor corpurilor sînt aproxomativ de 8.000 kilograme cafea şi 12.000 kilograme zahăr.

ŞTIRI TELEGRAFICE

Paris, 1 Noembrie. — *Camera*. — D. Dupuy răspunzînd la o interpelare asupra măsurilor ce guvernul are de gînd să ia pentru a veni în ajutorul muncitorilor fără lucru, a răspuns că ministerul va prezenta în curînd un proiect privitor la lucrătoriĭ străinĭ, şi că este dispus să creeze o casă de ajutor pentru lucrătoriĭ fără lucru; dar numaĭ o lege universală poate să reguleze durata munciĭ.

DE LA PETERSBURG

Ultimele depeşĭ din Petersburg ne înştiinţează că ierĭ corpul luĭ Alexandru al III-lea a sosit acolo. Cortegiul a fost impozant. Ţarul a venit pe jos 5 verste în urma cosciugului.

Sunt aşteptaţĭ pentru mîine la Petersburg: regele Danemarceĭ, prinţul Valdemar, prinţul Muntenegruluĭ, etc.

Poimîine va sosi şi ambasada franceză pentru care Camera a votat, cu 502 voturĭ contra 18, un credit de 120.000 de francĭ.

MISCAREA SPITALELOR EFORIEI

Relevăm în analele ce publică Eforia următoarele date interesante asupra mişcăreĭ bolnavilor în spitale în cursul anuluĭ 1893.

Aŭ fost trataţĭ în spitalele şi ospiciile dependinte de eforia spitalelor civile, 16384 bolnavĭ, din care s'aŭ vindecat 9450, ceea ce dă 57.85 la sută vindecaţĭ pe an.

Aceştĭ bolnavĭ se împart ast-fel:

De bolĭ interne după diviziĭ aŭ fost trataţĭ 3522 bărbaţĭ 2472 femeĭ şi 1314 copiĭ. De bolĭ chirurgicale aŭ fost trataţĭ 2788 bărbaţĭ, 1738 femeĭ şi 908 copiĭ.

La Mărcuţa aŭ fost îngrijiţĭ 285 alienaţĭ şi 176 alienate. In serviciul oftalmologic de la Colţea aŭ primit îngrijirĭ 419 cazurĭ de boale de ochĭ. La Filantropie în serviciul ginecologic aŭ intrat 196 femeĭ.

In diferitele spitale aŭ avut loc 1108 facerĭ din care aŭ fost 569 băeţĭ şi 499 fete.

EDIŢIA A TREIA

ULTIME INFORMAŢIUNI

DEMISIEA GENERALULUI POENARU

Sîntem pozitiv informaţĭ, că ministrul de războiŭ, generalul Poenaru şi-a dat erĭ demisiunea, în urma dorinţeĭ exprimate de Rege.

Consiliul de miniştri n'a dat încă curs acesteĭ demisiunĭ din cauza serbărilor nunţeĭ de argint, care'l preocupă prea mult.

Indată după serbările nunţeĭ de argint, demisiunea protectoruluĭ şi văruluĭ maioruluĭ Poenaru va fi primită.

S'a desemnat chiar şi succesorul generaluluĭ Poenaru în persoana D-luĭ general Scheletti.

Reforma impositelor

Din sorginte sigură aflăm, că guvernul studiază ideia uneĭ reforme a impositelor.

Situaţia critică budgetară, îngrijeşte atît de mult pe guvern, în cît este decis să recurgă la noĭ resurse budgetare. Astfel ideia reformeĭ impositelor şi anume introducerea monopoluluĭ spirtoaselor, ar fi singure soluţie, după părerea miniştrilor, pentru a îmbunătăţi situaţia budgetară.

D. M. Ghermani a fost însărcinat chiar din partea consiliuluĭ de miniştri pentru a elabora un proiect privitor la monopolul alcoolurilor.

Vom arăta mîine pe larg toate temerile guvernuluĭ pentru realizarea acestuĭ noŭ monopol.

Parchetul Capitaleĭ a făcut o excelentă achiziţie în persoana D-luĭ Cristea, fost supleant la Brăila.

In locul D-sale aflăm că va fi transferat D. Fălcoianu, actual supleant la Tecucĭ, în locul acestuia va fi înaintat substitutul de la acelaşĭ Tribunal D. Antonescu, iar ca substitut va trece D. Teodorescu, actual judecător de pace.

Afacerea Poenaru

Erĭ parchetul s'a transportat la domiciliul maioruluĭ Poenaru, spre a supune la un interogator pe soţia acestuia.

Un moment chiar s'a agitat ideia de a urmări şi pe D-na Poenaru, în scop de a o intimida şi a obţine de la ea declaraţiĭ împovorătoare în chestia falşificăreĭ iscălitureĭ generaluluĭ.

Nu ştim încă dacă ideia acesteĭ infame inscenărĭ a fost cu totul abandonată.

Bine înţeles interogatorul de erĭ n'a putut aduce nicĭ o lumină nouă.

Mîine seară Joĭ se va da la Teatru o representaţie populară cu preţurĭ reduse. Se va juca *Fîntîna Blanduziei* şi *In pragul sceneĭ*.

Preţurile vor fi: lojĭ 25, 20, 15 şi 10 leĭ, stalurĭ 4, 3 şi 2 leĭ.

Ministerul instrucţieĭ printr'un ordin circular a suspendat pe ziua de mîine cursurile tuturor şcolilor primare şi secundare din ţară.

Pentru catedra de pictură de la şcoala de bele-arte din Iaşĭ, a fost recomandat, în urma concursuluĭ ţinut în Bucureştĭ, tînărul pictor D. Şoldănescu.

D. colonel Scheletti a fost înaintat pe ziua de erĭ la gradul de general comandant al divizieĭ din Botoşanĭ, în locul D-luĭ general Argetoianu care e transferat în aceeaşĭ calitate la divizia din Capitală.

Sosirea Regeluĭ şi a Regineĭ

Capitala întreagă şi în special calea Griviţeĭ şi calea Victorieĭ sunt pavoasate cu mare lux.

La distanţe micĭ se află aşezaţĭ stîlpĭ numeroşĭ cu cîte un steag şi două steguleţe avînd în cap emblema tuturor judeţelor din ţară. Stîlpiĭ sînt învăluiţĭ cu ghirlande de brazĭ şi la mijlocul lor se află cîte un coş mare de florĭ artificiale.

Toată lumea se miră de acest lux, pe care-l desvoltă primăria Capitaleĭ, acum cînd veniturile eĭ se încasează cu atîta anevoinţă şi cînd ele sînt maĭ micĭ de cît prevederile budgetare.

Vremea fiind foarte frumoasă, calea Victorieĭ şi calea Griviţeĭ sînt pline de lume, iar circulaţia trăsurilor este oprită.

In curtea găriĭ e adunată o lume imensă curioasă de a vedea pe Regina. Gara este înconjurată de sergenţĭ de stradă şi de jandarmĭ, carĭ opresc lumea să intre pe peronul gărif, rezervat numaĭ persoanelor oficiale. In fruntea sergenţilor şi a jandarmilor, la intrarea principală eraŭ inspectorul Creţu, căpitanul Solomonescu şi alte figurĭ poliţieneştĭ, carĭ asudaŭ mereŭ dînd ordine să răspingă lumea. Şi lumea este brutalizată în mod revoltător de agenţiĭ poliţieneştĭ.

In sfîrşit, la orele două şi jumătate soseşte trenul şi Regele şi Regina intră în pavilionul anume construit, împodobit cu ghirlande de brazĭ şi florĭ naturale; interiorul pavilionuluĭ este împodobit cu draperiĭ în culorĭ naţionale, iar tavanul cu broderiĭ şi alte obiecte ale industrieĭ de casă din Muscel şi Argeş.

La sosirea perecheĭ regale, se aflaŭ la gară toţĭ miniştriĭ, membriĭ corpuluĭ diplomatic, mitropolitul primat înconjurat de o mulţime de popĭ, generaliĭ şi ofiţeriĭ superiorĭ aĭ garnizoaneĭ, primarul, prefectul poliţieĭ, prefectul judeţuluĭ Ilfov, etc.

Aseară la orele 6 a ars o magazie a D-luĭ Em. Prager în piaţa Amzeĭ.

Incendiul a fost localizat şi stins după o oră. Pagubele sînt neînsemnate.

Erĭ pe la orele 5 d. a. trecea în goană o trăsură pe calea Victorieĭ în care eraŭ treĭ agenţĭ de poliţie călare pe un nenorocit arestat, care zbiera cît îl lua gura.

D. Prefect ar face bine să puie capăt unor astfel de revoltătoare barbariĭ, — cel puţin de ochiĭ streinilor, care după asemenea fapte trebue să'şĭ facă o prea tristă idee despre noĭ.

Răsboiul în Madagascar

Paris, 1 Noembrie.—D. Boissy d'Anglas voieşte să interpeleze asupra situaţiuniĭ din Madagascar.

D. Hanotaux reaminteşte nesuccesul misiuniĭ D-luĭ Le Myre de Villers. D-sa a făcut istoricul evenimentelor carĭ aŭ precedat şi urmat tractatul de la 1885. Poporul hovas n'a respectat nicĭ-odată acest tractat; nicĭ-odată n'aŭ voit să recunoască clausa relativă la exequator. Conflictul a fost permanent. Străiniĭ, representanţiĭ Francieĭ chiar eraŭ ameninţaţĭ. Maĭ mulţĭ Francezĭ aŭ fost asasinaţĭ. Situaţiunea nu putea să ţie astfel. Franţa a întărit trupele de la Diego Svaniez. Măsura n'a fost de ajuns. D. Le Myre de Villers a fost trimes pentru a reclama executarea tractatuluĭ şi a stipula întărirea escorteĭ residentuluĭ general.

Ne putîndu-se stabili înţelegerea, s'a acordat un termen, care a expirat.

«Nu voim, zise ministrul, să renunţăm la drepturile noastre şi să deşertăm Madagascarul. Cerem parlamentuluĭ să voteze imediat creditele necesare pentru a ne asigura protectoratul (aprobare generală). Credem că 15000 de oamenĭ şi 65 de milioane de francĭ sînt deajuns (mişcare). Libertatea noastră de acţiune este desăvîrşită. Nicĭ o intervenţie străină nu este posibilă. Starea actuală a Europeĭ e paşnică. Moartea aceluĭ ce regretăm (aplause unanime) nu schimbă întru nimic situaţiunea politică. Putem să vedem de interesele noastre în toată siguranţa (aplause).

«Francezii aŭ creat la Madagascar un centru de comerţ. Resultatele colonisăriĭ permit de a prevedea viitorul. Madagascarul va deveni o frumoasă colonie (aplause). Presenţa uneĭ puterĭ militare destulă este necesară la Tananariva. Coloana de expediţiĭ este destul de tare pentru a merge direct la Tananariva. Operaţiunea nu poate fi făcută imediat; trebue timp pentru a se pregăti expediţiunea.

«Franţa n'are nicĭ un angajament cu nicĭ o putere străină. Congresul din Bruxel de la 1890 a recunoscut Francieĭ dreptul de a lua măsurĭ pentru a împiedica importarea de arme în Madagascar. Anglia a recunoscut protectoratul francez cu toate urmările sale».

D. de Mahy zice: «Anglia îşĭ respectă cuvîntul gonind pe misionariĭ noştri la coastă» (sgomot).

Generalul Mercier depune o cerere de credit de 65 de milioane pentru armată şi 25 pentru marină (aplauze).

Camera decide să numească Joŭĭ o comisiune de 12 membri pentru a examina cererea de credit.

Paris, 1 Noembrie. — Consiliul de miniştri a decis să încredinţeze ministruluĭ de răsboiŭ direcţiunea superioară a expediţiuniĭ de la Madagascar care va fi comandată de generalul Duchesne, comandantul divisieĭ de la Beffert.

ŞTIRI TEATRALE

Palatul Ateneuluĭ.—Vinerĭ, 11 Noembrie, *Concert* de harpă şi vioară dat de d-ra *Elodia Caselli*, profesoară la Conservator, cu concursul D-luĭ Max Lévinger, distinsul violonist şi al D-luĭ R. Novacek, pianist.

ACT DE MULŢUMIRE

Comuna Caţia cu Biserica Romîna Grec. orientală protopopiatul Cohalm în *Transilvania*, aduce călduroasele sale mulţămirĭ, D-lor şi D-nelor carĭ din bunul simţ aŭ contribuit la subscripţia, deschisă pentru înfiinţarea unuĭ fond Bisericesc *filantropic* de unde copiĭ săracilor şi silitorĭ în şcoală, să'şĭ poată primi materialul necesar pentru învăţămînt în şcoală precum cărţĭ tabliţe etc. etc. Şi ca memorie scumpă a membrilor fondatorĭ şi contribuabilĭ se publică numele lor;

Membriĭ fondatorĭ: Gheorghe Theodor leĭ 10; Nicolae Theodor leĭ 10;

Membru contribuabil: Mihaiŭ Iosiff leĭ 5; Gheorghe Mircia leĭ 2; Maria G. Theodor leĭ 2,50; Nicolae I. Cornea leĭ 5; Simion Theodor leĭ 5; Ioan Theodor leĭ 5; Gheorghe Iosif leĭ 1; Domnica R. Rădulescu leĭ 2,50; Moise Buiuru leĭ 3; Gheorghe I. Theodor leĭ 3; Ioan I. Theodor leĭ 2; Ioan Cornea leĭ 2, 50; Victoria Cornea leĭ 2,50; Ioan I, Lungu leĭ 5; Nicolae Paloşan leĭ 3; Nicolae Vasil leĭ 3; Bucur Brotia leĭ 1; I. I. Mircia leĭ 5; Simion Mircea leĭ 2,50; Iacob Comşa leĭ 3; Nicolae N. Boeriŭ leĭ 1; Ştefan Gavril leĭ 3; Gheorghe Sasu leĭ 4; Traian I. Cornea leĭ 2; Vasile Halmu leĭ 1; Iancu Boieriu leĭ 2; I. Făgărăşan leĭ 5; N. Făgărăşan leĭ 3; Nicolae Iosif leĭ 1; Toma Iosiff leĭ 1; Niculae Buiuru leĭ 1; I. L. Samuilă leĭ 3; Ioan I. Stanu leĭ 2; Stefan Iosiff leĭ 1; Metodie Theodor leĭ 2,50; Reveka Theodor leĭ 2,50;

Cu subscripţia a fost însărcinat D-nu Gheorghe Theodor. In total leĭ 127,50.